

SKLEPI

SKLEP SVETA (SZVP) 2017/1252

z dne 11. julija 2017

v podporo krepitvi kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini v skladu z izvajanjem Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje, ki v poglavju II našteva ukrepe zoper njegovo širjenje, ki jih je treba sprejeti tako v Uniji kot tudi v tretjih državah.
- (2) Unija dejavno izvaja navedeno strategijo in ukrepe iz njenega poglavja III, zlasti s finančnimi sredstvi za podporo posebnim projektom, ki jih izvajajo multilateralne institucije, pri čemer državam zagotavlja tehnično pomoč in strokovno znanje v zvezi z različnimi ukrepi za neširjenje orožja ter spodbuja vlogo Varnostnega sveta Združenih narodov (ZN).
- (3) Varnostni svet ZN je 28. aprila 2004 soglasno sprejel Resolucijo 1540 (2004) (v nadaljnjem besedilu: RVSZN 1540 (2004)), prvi mednarodni instrument, ki na enoten in celovit način obravnava orožje za množično uničevanje, njegove nosilce in z njim povezane materiale. Z RVSZN 1540 (2004) so bile za vse države uvedene zavezujoče obveznosti, katerih cilj je nedržavnim akterjem preprečiti dostop do takšnega orožja in z njim povezanega materiala ter jih od tega odvračati. Z RVSZN 1540 (2004) je Varnostni svet ZN prav tako odločil, da vse države sprejmejo in uveljavijo učinkovite ukrepe za vzpostavitev notranjega nadzora za preprečevanje širjenja jedrskega, kemičnega ali biološkega orožja in njegovih nosilcev, tudi z uvedbo ustreznega nadzora nad povezanimi materiali.
- (4) Vsesplošno spoštovanje in dosledno izvajanje Konvencije o kemičnem orožju in RVSZN 1540 (2004) spadata med glavne prednostne naloge Ukrajine na področju neširjenja orožja za množično uničevanje, zlasti v okviru nestalnega članstva Ukrajine v Varnostnem svetu ZN v obdobju 2016–2017.
- (5) Sporazum o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o pridružitvi) je bil podpisan 21. marca in 27. junija 2014. Sporazum o pridružitvi med drugim predvideva hitrejšo usklajevanje ukrajinske zakonodaje z ustrežno zakonodajo Unije, tudi v zvezi z odpravljanjem morebitnih ovir za dosledno izvajanje RVSZN 1540 (2004). Del Sporazuma o pridružitvi se začasno uporablja od novembra 2014 in januarja 2016.
- (6) V skladu z načrtom vlade Ukrajine za obdobje 2014–2017 o izvajanju Sporazuma o pridružitvi se je Ukrajina zavezala, da bo pripravila predpise o nadzorovanju večjih nesreč, ki vključujejo nevarne snovi. Ukrajinski ministrski kabinet je prav tako sklenil, da je treba izboljšati kemijsko zaščito in varnost z uvedbo zakonodajnih in regulativnih ukrepov glede skladnosti z zahtevami glede varnega ravnanja z nevarnimi kemičnimi snovmi in preprečevanja nezakonitega trženja nevarnih kemičnih izdelkov.

⁽¹⁾ Sporazum o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani (UL L 161, 29.5.2014, str. 3).

- (7) Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) je ob podpori Urada ZN za razorožitev (UNODA), ukrajinske zveze kemijskih strokovnjakov (UCU) ter mednarodnega središča za kemijsko zaščito in varnost n (ICCSS) 11. in 12. decembra 2014 v Kijevu organizirala nacionalno okroglo mizo „Zmogljivosti na področju kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini ter razvoj integriranega programa za kemijsko zaščito in varnost (ICSSP) v Ukrajini, vključno s spodbujanjem izvajanja RVSZN 1540 (2004)“. Okrogla miza je povezala številne deležnike iz Ukrajine in mednarodne partnerje, njen izid pa je bil sprejet z odobritvijo niza priporočil.
- (8) Od 24. do 26. februarja 2015 je na Dunaju potekalo srečanje vodilnih deležnikov in mednarodnih partnerjev na temo razvoja ICSSP v Ukrajini, vključno s spodbujanjem izvajanja RVSZN 1540 (2004). Udeleženci iz Ukrajine so se dogovorili o časovnem načrtu ICSSP v Ukrajini.
- (9) V tem okviru je sekretariat OVSE v tesnem sodelovanju s pristojnimi oblastmi v Ukrajini pripravil predloge projektov in jih predložil Uniji, da bi se financirali iz proračuna SZVP.
- (10) Sekretariat OVSE bi moral biti zadolžen za tehnično izvajanje projektov, ki se bodo izvajali na podlagi tega sklepa –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija si za spodbujanje miru in varnosti ter učinkovitega multilateralizma na mednarodni in regionalni ravni prizadeva za uresničevanje naslednjih ciljev:
 - (a) krepitev miru in varnosti v sosedstvu Unije z zmanjševanjem grožnje, ki jo predstavlja nedovoljena trgovina z nadzorovanimi in strupenimi kemikalijami na območju OVSE, zlasti v Ukrajini;
 - (b) podpora učinkovitemu multilateralizmu na regionalni ravni s podpiranjem ukrepov OVSE za krepitev zmogljivosti pristojnih organov v Ukrajini za preprečevanje nezakonite trgovine z nadzorovanimi in strupenimi kemikalijami v skladu z obveznostmi iz RVSZN 1540 (2004).
2. Unija za doseg ciljev iz odstavka 1 izvaja naslednje ukrepe:
 - (a) izboljšanje regulativnega sistema Ukrajine na področju kemijske zaščite in varnosti,
 - (b) ustanovitev ukrajinskega nacionalnega referenčnega središča za identifikacijo nadzorovanih in strupenih kemikalij,
 - (c) okrepitev nadzora nad čezmejnimi pretoki nadzorovanih in strupenih kemikalij.

Ukrepi iz prvega pododstavka so podrobno opisani v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).
2. Za tehnično izvedbo ukrepov iz prvega pododstavke člena 1(2) je zadolžen sekretariat OVSE. To nalogo opravlja pod nadzorom visokega predstavnika. Visoki predstavnik v ta namen s sekretariatom OVSE sklene potrebne dogovore.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje ukrepov iz prvega pododstavka člena 1(2) znaša 1 431 156,90 EUR.
2. Izdatki, financirani z zneskom iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki veljajo za splošni proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilno upravljanje izdatkov iz odstavka 2. V ta namen s sekretariatom OVSE sklene sporazum o financiranju. V sporazumu je določeno, da sekretariat OVSE poskrbi za prepoznavnost prispevka Unije, ustrezno njegovemu obsegu.
4. Komisija si prizadeva skleniti sporazum o financiranju iz odstavka 3 v čim krajšem času po začetku veljavnosti tega sklepa. Komisija obvesti Svet o kakršnih koli težavah v tem postopku in o datumu sklenitve sporazuma o financiranju.

Člen 4

Visoki predstavnik poroča Svetu o izvajanju tega sklepa na podlagi rednih poročil, ki jih pripravi sekretariat OVSE. Ta poročila so podlaga za ocenjevanje, ki ga opravi Svet. Komisija zagotovi informacije o finančnih vidikih ukrepov iz prvega pododstavka člena 1(2).

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.
2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po sklenitvi sporazuma o financiranju iz člena 3(3) ali šest mesecev po dnevu sprejetja tega sklepa, če sporazum o financiranju do takrat še ne bi bil sklenjen.

V Bruslju, 11. julija 2017

Za Svet
Predsednik
T. TÕNISTE

PRILOGA

Krepitev kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004)

1. Ozadje

Uporaba kemičnega orožja ali kemikalij kot orožja s strani nedržavnih akterjev je postala resnična grožnja. V trenutnih varnostnih razmerah grožnje in tveganja nedovoljene uporabe kemikalij ali napadov na kemične obrate predstavljajo resen izziv za varnost, gospodarstvo, zdravje in okolje v Ukrajini. Zato je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) ob podpori Urada Združenih narodov (ZN) za razorožitev (UNODA), ukrajinske zveze kemijskih strokovnjakov (UCU) in mednarodnega središča za kemijsko zaščito in varnost (ICSSS) 11. in 12. decembra 2014 v Kijevu organizirala nacionalno okroglo mizo „Zmogljivosti na področju kemijske zaščite in varnosti (ICSSP) v Ukrajini ter razvoj integriranega programa za kemijsko zaščito in varnost v Ukrajini, vključno s spodbujanjem izvajanja Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov (RVSZN) 1540 (2004)“.

V okviru nadaljnjih ukrepov je od 24. do 26. februarja 2015 na Dunaju potekalo srečanje o razvoju ICSSP v Ukrajini. Nacionalni udeleženci so se dogovorili o časovnem načrtu ICSSP. Mednarodni strokovnjaki so najprej opravili celovit pregled kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini (v nadaljnjem besedilu: celoviti pregled). V okviru celovitega pregleda so bile med drugim analizirane splošne politike kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini, zaščita in varnost prevoza nevarnih kemikalij, infrastruktura in tehnične zmogljivosti za analizo nevarnih kemikalij, mejne in carinske kontrole pretoka nevarnih kemikalij ter zaščita in varnost pri proizvodnji, skladiščenju in uporabi kemikalij s strani nacionalne industrije.

Na tej osnovi je OVSE pripravila tri projekte, da bi podprla ICSSP v Ukrajini. Pri njihovi pripravi so sodelovali pristojni ukrajinski organi. Vsi projekti bi se morali izvajati v skladu z ustreznimi določbami načrta za izvajanje Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o pridružitvi).

2. Cilji

Splošni cilj tega sklepa je podpora projektom OVSE, namenjenim krepitvi kemijske zaščite in varnosti v Ukrajini v skladu z RVSZN 1540 (2004) ter Sporazumom o pridružitvi, in sicer z zagotovitvijo znatnega prispevka k ICSSP v Ukrajini. Ta sklep je zlasti namenjen zmanjševanju grožnje, ki jo predstavlja nedovoljena trgovina z nadzorovanimi in strupenimi kemikalijami na območju OVSE, zlasti v Ukrajini, s čimer se spodbujata mir in varnost v sosedstvu Unije.

3. Opis projektov

3.1 Projekt 1: Izboljšanje regulativnega sistema Ukrajine na področju kemijske zaščite in varnosti

3.1.1 Cilj projekta

— Izboljšati zakonodajno in regulativno podlago Ukrajine na področju kemijske zaščite in varnosti v okviru ICSSP v skladu z obveznostmi iz RVSZN 1540 (2004).

3.1.2 Opis projekta

— OVSE in pristojni organi Ukrajine so v podporo ukrajinskim vladnim agencijam pri obravnavanju nevarnosti zlorabe strupenih kemikalij opredelili štiri prednostne dokumente v zvezi s krepitvijo zakonodaje o kemijski zaščiti in varnosti:

— tehnični predpis o „varnem ravnanju s kemičnimi izdelki“;

— tehnični predpis o „razvrščanju in označevanju nevarnih kemičnih snovi“;

— spremembe ukrajinskega zakona o „ustanovah z visokim tveganjem“;

— odlok ukrajinskega ministrskega kabineta o „opredelitvi in izjavi o varnosti ustanov z visokim tveganjem“.

3.1.3 Pričakovani rezultati projekta

- Med projektom bodo pripravljene štiri dokumente iz točke 3.1.2., ki bodo sprejeti v regulativni in zakonodajni okvir.

3.1.4 Upravičenci projekta

- Ukrajinsko ministrstvo za gospodarski razvoj in trgovino
- Ukrajinska državna služba za ukrepanje v sili

3.2 Projekt 2: Ustanovitev ukrajinskega nacionalnega referenčnega središča za identifikacijo nadzorovanih in strupenih kemikalij

3.2.1 Cilj projekta

- Izboljšati zmogljivosti ukrajinskih oblasti za identifikacijo strupenih kemikalij in predhodnih sestavin ter izvajanje forenzičnih preiskav zlorabe v okviru ICSSP v skladu z obveznostmi iz RVSZN 1540 (2004).

3.2.2 Opis projekta

- V skladu s priporočilom iz celovitega pregleda in po potrditvi s strani ukrajinskega ministrstva za zdravje bi lahko na podlagi že obstoječega raziskovalnega središča ustanovili nacionalno referenčno središče. Vendar laboratoriji navedenega raziskovalnega središča nimajo ustrezne zakonodajne podlage, standardnih operativnih postopkov za zagotavljanje storitev zainteresiranim organom in organizacijam v zasebnem sektorju ter posebnih visoko ločljivostnih instrumentov za kemično analizo za natančno in zanesljivo odkrivanje in identifikacijo nevarnih kemikalij. Zato bo ta projekt prispeval k vzpostavitvi v celoti delujočega nacionalnega referenčnega središča, vključno z nabavo visoko ločljivostnih instrumentov za kemično analizo in ustreznim usposabljanjem laboratorijskega osebja.

3.2.3 Pričakovani rezultati projekta

- Ustanovljeno bo nacionalno referenčno središče za identifikacijo nadzorovanih in strupenih kemikalij, ki bo vključeno v nacionalne in mednarodne sisteme za odzivanje na kemične grožnje.
- Nadgrajena bo laboratorijska oprema v raziskovalnem središču.
- Nacionalno referenčno središče bo vključeno v mednarodni okvir.
- Usposabljanje laboratorijskega osebja.

3.2.4 Upravičenci projekta

- Ukrajinsko ministrstvo za zdravje

3.3 Projekt 3: Okrepitev nadzora nad čezmejnimi pretoki nadzorovanih in strupenih kemikalij

3.3.1 Cilj projekta

- Izboljšati mejni nadzor in spremljanje kemikalij v tranzitu v Ukrajini v skladu z obveznostmi iz RVSZN 1540 (2004).

3.3.2 Opis projekta

- Celoviti pregled je pokazal, da bi bilo treba okrepiti notranji nadzor nad čezmejnimi pretoki strupenih kemikalij in izboljšati nacionalne zmogljivosti na tem področju. Zato je namen projekta vzpostaviti ustrezno formalizirane nacionalne sisteme usposabljanja ter usposabljanje vodje usposabljanj iz ukrajinske državne mejne straže in ukrajinske državne davčne službe v zvezi z odkrivanjem in identifikacijo nadzorovanih in strupenih kemikalij, ki prehajajo ukrajinske državne meje. Ukrajinskim oblastem bo v okviru projekta zagotovljeno trajnostno znanje in najboljše prakse glede postopkov v zvezi s kemijsko zaščito in varnostjo ter kriznim upravljanjem nadzorovanih in strupenih kemikalij, in sicer z razvojem nacionalnih standardnih operativnih postopkov, usklajenih z Unijo, določitvijo mednarodnih standardov in praks na tem področju, organizacijo simulacijskih vaj in terenskih vaj na meji itd. Projekt bo prispeval tudi k boljšemu nadzoru izvoza, s tem ko bodo ukrajinski carinski organi uveljavljali kontrolni seznam Unije za blago z dvojno rabo.

- Opredeljena so bila naslednja področja za ukrepanje:
 - analiza in spremljanje kemikalij v tranzitu;
 - mejne kontrole in nezakonito trgovanje;
 - izobraževanje in ozaveščanje;
 - uvedba ustreznih upravnih in operativnih predpisov s področja kemijske zaščite in varnosti;
 - odzivanje na izredne razmere v primeru nesreč v tranzitu.

3.3.3 Pričakovani rezultati projekta

- Razvoj nacionalnih programov usposabljanja za ukrajinski državno davčno službo in državno mejno stražo v zvezi s postopki za kemijsko zaščito in varnost ter krizno upravljanje pri čezmejnem pretoku nadzorovanih in nevarnih kemikalij prek kopenskih mejnih prehodov, morskih pristanišč in letališč.
- Usposabljanje osebja, vključno z nacionalnimi vodji usposabljanja iz državne davčne službe in državne mejne straže, ter organov, pristojnih za prevoz, na regulativni, upravni in operativni ravni.
- Okrepitev zmogljivosti za nadzor izvoza in izvrševanje za nadzor nad čezmejnem pretokom nadzorovanih in nevarnih kemikalij prek kopenskih mejnih prehodov, morskih pristanišč in letališč.

3.3.4 Upravičenci projekta

- Ukrajinska državna davčna služba
- Ukrajinska državna mejna straža

4. Administrativna podpora za izvajanje projektov

Namensko osebje v sekretariatu OVSE in uradu koordinatorja projekta OVSE v Ukrajini bo usklajevalo in upravljalo izvajanje projektnih dejavnosti iz oddelka 3, da bi dodatno razvili okvir sodelovanja med ukrajinskimi partnerji, tudi s pripravo ustreznih novih predlogov projektov in nacionalnih ukrepov.

Podporno osebje bo opravljalo naslednje naloge:

- upravljanje projektov v vseh fazah projektnega cikla;
- vsakodnevni finančni nadzor nad projekti;
- zagotavljanje tehničnega in pravnega strokovnega znanja, podpora za obsežnejša javna naročila, sodelovanje z drugimi mednarodnimi organizacijami, zagotavljanje kakovosti in nadzor kakovosti rezultatov odobrenih projektov, poročanje Uniji o vseh dejavnostih v okviru programa kemijske zaščite in varnosti;
- podpora ukrajinskim oblastem pri razvoju novih nacionalnih ukrepov v okviru ICSSP v skladu z RVSZN 1540 (2004).

5. Trajanje

Skupno se bodo projekti izvajali 36 mesecev.

6. Subjekt, odgovoren za tehnično izvajanje

Tehnično izvajanje tega sklepa bo zaupano sekretariatu OVSE. Sekretariat OVSE bo izvajal dejavnosti na podlagi tega sklepa v sodelovanju z drugimi mednarodnimi organizacijami in agencijami, zlasti za zagotovitev učinkovitih sinergij in v izogib podvajanju z dejavnostmi Organizacije za preprečevanje kemičnega orožja, skladno s Konvencijo o kemičnem orožju.

7. Poročanje

Sekretariat OVSE bo pripravljala redna poročila in poročila po zaključku vsake od opisanih dejavnosti. Končna poročila je treba predložiti Uniji najpozneje šest tednov po zaključku zadevnih dejavnosti.

8. Usmerjevalni odbor

Usmerjevalni odbor za te projekte bosta sestavljala predstavnik visokega predstavnika in predstavnik subjekta, odgovornega za izvajanje, iz oddelka 6 te priloge. Usmerjevalni odbor bo redno in vsaj vsakih šest mesecev pregledal izvajanje tega sklepa, pri čemer bo uporabil tudi elektronska sredstva sporazumevanja.

Celotni strošek projektov 1 431 156,90 EUR.

9. Predvideni skupni stroški projektov in finančni prispevek Unije

Celotni strošek projektov znaša 1 431 156,90 EUR.
